

TV2 har brutt god presseskikk i omtale av selvmord

Pressens Faglige Utvalg (PFU) har behandlet en klage fra en etterlatt og konkludert at TV 2 har brutt god presseskikk i Vær Varsom-plakaten.

Bakgrunnen for saken er et innslag i dokumentaren «Blålys».

Klager er mor til avdøde. Hun reagerer sterkt på at TV 2 har omtalt dødsfallet til sønnen, og at det blant annet ble vist bilder av likpose i begravellesbil. Dette var helt forferdelig og kom som et sjokk på oss pårørende, skriver klager som påpeker at det dreier seg om et selvmord som skjedde et halvår før reportasjen ble publisert.

TV 2 mener at reportasjen er innenfor grensene for god presseskikk. Det anføres at avdøde ikke er identifisert, hendelsen ligger langt tilbake i tid, og den er nøkternt og lavmælt beskrevet. Innslaget har, slik TV 2 ser det, fokus på politiets håndtering av slike situasjoner. For TV 2 er det viktig at mediene må kunne omtale hendelser av denne art. Etterlatte kan ikke nedlegge et forbud mot det. TV 2 opplyser imidlertid at klagers synspunkter har ført til at redaksjonen vil justere episoden noe.

Pressens Faglige Utvalg (PFU) er enig med TV 2 i at etterlatte ikke kan hindre mediene i å omtale dødsfall, uansett dødsårsak. Det er måten man omtaler på som er avgjørende for den presseetiske vurderingen.

I dette tilfellet ble dødsfallet omtalt i en dokumentarserie, et halvt år etter at det skjedde. Det ble orientert om åstedet, forsøk på gjenopplivning, sannsynlig dødsårsak og funn på stedet.

Utvalget er ikke i tvil om at pårørende ville forstå at det var avdøde som ble omtalt, og etter utvalgets mening har TV 2 ikke tatt tilstrekkelig hensyn overfor mennesker i sorg, jf. VVP 4.6: «Ta hensyn til hvordan omtale av ulykker og kriminalsaker kan virke på ofre og pårørende. [...] Vis hensyn overfor mennesker i sorg eller ubalanse.»

PFU reagerer på at TV 2 ikke tok kontakt med pårørende før publisering. Det betyr ikke at pårørende kunne stoppe enhver form for omtale, men TV 2 kunne lyttet til eventuelle reaksjoner og vurdert hvorvidt redaksjonen skulle tatt større hensyn i det publiserte. Utvalget forstår at enkelte elementer i det som ble publisert, oppleves sterkt for pårørende. Slik utvalget ser det, kunne TV 2 vært mer varsom i bildebruken. Gjennom kontakt med pårørende hadde også klager blitt forberedt på publiseringen.

TV 2 har brutt god presseskikk på punkt 4.6 i Vær Varsom-plakaten.

LEVE MENER at dette er en viktig, men også vanskelig sak. Åpenhet om selvmord er av stor betydning, både for å redusere belastningen for etterlatte og fordi åpenhet kan hindre selvmord. Samtidig må nærmeste etterlatte bli forespurt både om og hvordan et selvmord skal omtales i media. Vi oppfordrer til åpenhet, men det må alltid skje på etterlattes premisser. Ingen etterlatte etter selvmord skal behøve å oppleve omtale i media uten at de er varslet og har fått uttale seg. Dersom de etterlatte motsetter seg publisering, skal det etter LEVEs mening sterke grunner til at media allikevel publiserer. Uansett må avdøde ikke kunne identifiseres og alle detaljer om sted og metode må utelates. Ellers merker vi oss en åpenbar uforstand hos TV 2 når de anfører at et halv år etter selvmord er langt tilbake i tid. Alle etterlatte vet at et halvt år er svært kort, ikke lang, tid etter et selvmord.»